

**UCHWAŁA NR XI/.../24
RADY GMINY RZECZENICA
z dnia 30 grudnia 2024 r.**

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Innych Uzależnień Behawioralnych na lata 2025-2028”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.), art. 4¹ ust. 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.), art. 10 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.)

Rada Gminy Rzeczenica uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Innych Uzależnień Behawioralnych na lata 2025-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rzeczenica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2025 r. i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Rzeczenica.

Uzasadnienie

Gminny Program ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Innych Uzależnień Behawioralnych na lata 2025-2028 to podstawowy dokument uszczegóławiający realizację zadań w ramach polityki społecznej i zdrowia publicznego. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z treścią tych ustaw zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w szczególności tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspakajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, działalność wychowawczą, informacyjną i szkoleniową, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zapobieganie negatywnym następstwom zażywania narkotyków i ich usuwania.

Gminny Program ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Innych Uzależnień Behawioralnych jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Priorytetem programu jest, aby wszyscy mieszkańcy gminy niezależnie od wieku czy statusu społecznego uzyskali większą świadomość tego, jak ich ryzykowne zachowanie związane z używaniem środków psychoaktywnych wpływa na zdrowie. Celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska problemów uzależnień na terenie gminy przez zachowania prozdrowotne i pełne uczestnictwo w edukacji, pracy, życiu społecznym i rodzinnym. W ramach Programu zaplanowano zadania, które mają wpłynąć na promowanie zdrowia, a tym samym ograniczyć problemy wynikające z uzależnień oraz używania substancji psychoaktywnych.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII ORAZ INNYCH UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH NA LATA 2025 – 2028

Gminny Program przewidziany do realizacji na lata 2025-2028 zakłada kontynuację sprawdzonych i pożądanych działań realizowanych w latach ubiegłych.

I. CELE PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii oraz Innych Uzależnień Behawioralnych na lata 2025-2028 jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych w społeczności lokalnej, rozwoju systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, których źródłem jest używanie ww. środków.

Cele szczegółowe:

- 1) profilaktyka społeczna mająca na celu wzrost świadomości społecznej w obszarze uzależnień;
- 2) pomoc osobom i rodzinom zmagającym się z problemami wywołanymi nadużywaniem alkoholu i zażywaniem środków psychoaktywnych;
- 3) udzielanie wsparcia osobom uzależnionym w procesie zdrowienia;
- 4) wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nałogom i ich skutkom;
- 5) kontrola rynku alkoholowego;
- 6) diagnoza lokalnych zasobów i problemów.

II. ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych używek oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin:

- 1) wspieranie placówek leczenia odwykowego;
- 2) finansowanie badań lekarskich i sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia przez biegłych sądowych;
- 3) dofinansowanie programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu realizowanych w placówkach odwykowych;
- 4) motywowanie zarówno do podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
- 5) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- 6) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- 7) finansowanie szkoleń i zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki dla osób

zaangażowanych w realizację zadań wynikających z Gminnego Programu ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii i innych Uzależnień Behawioralnych w tym członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego;

- 8) współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 9) finansowanie funkcjonowania punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii, z uzależnieniami behawioralnymi i współuzależnionych członków ich rodzin oraz utrzymanie budynku;
- 10) informowanie mieszkańców o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych;

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego:

- 1) realizowanie zadań związanych z zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego;
 - przyjmowanie zgłoszeń o nadużywaniu alkoholu,
 - przeprowadzanie rozmów z osobami w stosunku do których wpłynęło zgłoszenie i podejmowanie działań zobowiązujących do podjęcia leczenia odwykowego,
 - współpraca z poradniami, grupami wsparcia, klubami abstynenckimi itp.,
 - kierowanie na badania przeprowadzane przez biegłych, w celu wydania opinii oraz przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i złożenie wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego,
 - współpraca Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, policją i pracownikami socjalnymi;
- 2) dofinansowanie terapii dla osób współuzależnionych;
- 3) pomoc dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym, narkomanii i innych uzależnień oraz pomoc psychologiczna, prawna i pedagogiczna dla dzieci z tych rodzin;
- 4) zapewnienie dyżurów w punkcie informacyjno-konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym, narkomanii, przemocy, innych uzależnień oraz dla ich rodzin;
- 5) dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- 6) wspieranie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty” w policji, pomocy społecznej, a także wdrażanie tych procedur w Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz współpraca służb w tym zakresie;
- 7) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wspieranie działań służących pomocy tym rodzinom;
- 8) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych;
- 9) współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - kuratorami, prokuratorami i sędziami.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- 1) finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno-rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej;

- 2) finansowanie różnych form artystycznych i innych, propagujących zdrowy styl życia (m. in. spektakle teatralne, koncerty, seanse filmowe, wystawy, pokazy, prelekcje);
- 3) wspieranie działań profilaktycznych polegających na racjonalnych pozalekcyjnych ciekawych możliwościach spędzania wolnego czasu ze szczególnym uwzględnieniem ferii zimowych i wakacji, realizacji zajęć pozalekcyjnych, środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji;
- 4) finansowanie imprez sportowych, rajdów, olimpiad i konkursów oraz innych działań profilaktycznych;
- 5) doposażenia realizatorów programu w pomoce dydaktyczne, urządzenia i sprzęt, niezbędne do realizacji programu;
- 6) zakupów czasopism, plakatów, broszur, ulotek, filmów oraz innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej i dystrybucja w miejscach ogólnodostępnych;
- 7) szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów;
- 8) podnoszenia kompetencji zawodowych przedstawicieli służb społecznych kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi w celu profesjonalnego wykonywania obowiązków służbowych - umiejętności nawiązania kontaktu z osobą nietrzeźwą;
- 9) rozpowszechniania informacji o dostępnej formie pomocy w zakresie problemów uzależnień;
- 10) podawania do publicznej wiadomości informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień;
- 11) włączania się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne i prowadzenie lokalnych kampanii związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień:

- 1) współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi w zakresie działań profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz promujących zdrowy styl życia;
- 2) udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień;
- 3) dofinansowanie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapobiegania przypadkom naruszeń prawa i porządku publicznego, będących wynikiem spożywania alkoholu;
- 4) finansowe wsparcie programów profilaktycznych realizowanych przez instytucje, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i osoby fizyczne w ramach środków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, sprawdzające przestrzeganie przepisów;
- 2) podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie gminy oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim;
- 3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku

stwierdzenia naruszenia przepisów, określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej:

- 1) dofinansowanie funkcjonującego CIS proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w oferowanych zajęciach reintegracyjnych.

7. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego:

- 1) podtrzymywanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz eliminacja problemów socjalno-bytowych, utrudniających życie codzienne i mających źródło w uzależnieniu;
- 2) tworzenie warunków do godnego, zdrowego i higienicznego życia w abstynencji, poprzez zatrudnienie socjalne, finansowanie przeprowadzek do mieszkań socjalnych oraz remonty tychże mieszkań, w ramach działań interwencyjno-motywacyjnych, dla osób objętych programem profilaktyczno-socjalnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i działaniami Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) świadczenie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

8. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) Ustala się miesięczne wynagrodzenie w następującej wysokości:
 - Przewodniczący w kwocie 350 zł brutto;
 - Członek w kwocie 100 zł brutto.
- 2) Wynagrodzenie wypłacane będzie raz na pół roku.

III. ZAMIERZONE EFEKTY

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków wynikających z uzależnień oraz używania substancji psychoaktywnych, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem uzależnień oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- 1) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przyczyn, skutków, mechanizmów uzależnień i możliwości przeciwdziałania;
- 2) zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych;
- 3) udzielenie profesjonalnej pomocy uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych;

- 4) podjęcie przez osoby uzależnione oferty poradnictwa, wsparcia i terapii;
- 5) zmniejszenie stopnia zagrożenia patologią społeczną;
- 6) zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem uzależnień.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień. Oczekiwany rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz katalogizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienie jakości życia mieszkańców gminy.

IV. ZASOBY DO REALIZACJI ZADAŃ PROFILAKTYCZNO-NAPRAWCZYCH

Działania realizowane będą w oparciu o:

- wypracowany już system współpracy i pomocy;
- partnerów, którzy sukcesyjnie doskonalą swoje kompetencje i umiejętności aby trafnie diagnozować i skutecznie pomagać osobom poszukującym specjalistycznej pomocy i konkretnego wsparcia.

Zadania wynikające z programu będą realizowane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeczenicy we współpracy z Urzędem Gminy w Rzeczenicy stanowiskiem ds. wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jednostkami podległymi: Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rzeczenicy, Gminnym Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji, Biblioteką Publiczną, placówkami edukacyjnymi, Gminnym Zespołem Ekonomiczo-Administracyjnym Szkół), organizacjami pozarządowymi prowadzącymi statutową działalność na rzecz szeroko pojętej profilaktyki zachowań ryzykownych, lokalnymi parafiami, placówkami i służbami, realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień (policją, sądem, kuratorami itp.).

V. ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

Urząd Gminy w Rzeczenicy - Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

- 1) program realizowany będzie przez okres 4 lat w ramach środków finansowych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i z wpływów z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych nieprzekraczających 300 ml.
- 2) niewykorzystane środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczone na realizację Programu przechodzą do realizacji na lata następne.

Zadania ujęte w programie finansowane są z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, jako wydzielony w dziale 851 Ochrona Zdrowia rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi i rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii. Plan wydatków

programu zostanie określony w uchwale budżetowej gminy na rok: 2025, 2026, 2027 i 2028.

VII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Poszczególne działania i procedury będą podlegać monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe zjawisko alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień.